

NASJONALT DIABETESFORUM 2017

30
AR

OSLO 26.-27. APRIL
THE QUBE, CLARION HOTEL & CONGRESS OSLO AIRPORT

DIABETES - MANGE ANSIKTER

Diabetesforbundet inviterer til Norges største diabeteskonferanse for helsepersonell. Konferansen byr på et bredt program, og er en viktig tverrfaglig møteplass.

Finn Skårderud

Finn Skårderud er psykiater, forfatter og professor som er internasjonalt anerkjent ekspert på spiseforstyrrelser.

Peter Adolfsson

Peter Adolfsson er barnelege på sykehuset Halland, Kungsbacka og Halmstad. Hans spesialfelt er idrett og diabetes.

Roman Hovorka

Director of Research ved University of Cambridge. Hans spesialfelt er kunstig bukspyttkjertel.

Lena Hanberger

Universitetslektor, Linköping Universitet, og diabetessykepleier, Barn- og ungdomssjukhuset, Sverige.

MÅLET MED KONFERANSEN ER:

- Sikre faglig oppdatering innen diabetes
- Tverrfaglig samarbeid
- Øke kvaliteten på diabetesomsorgen

Målgruppen er alle faggrupper innen helsetjenesten.

LÆR MER OM:

- Komplikasjoner vi sjelden prater om
- Det ideelle diabetesteamet
- Aktuelt: Nasjonal faglig retningslinje for diabetes og Nasjonal diabetesplan
- Ny teknologi og nytt fra forskningen

13

parallell-
seminarer

Vær rask!

Earlybird-pris fram
til 1. februar

Frist for påmelding:
15. mars

Meld deg på:
diabetes.no/forum2017

8

fagseminarer

VELKOMMEN

Velkommen til nasjonalt Diabetesforum i Oslo 26.-27. april 2017.

Det er 30 år siden det aller første nasjonale Diabetesforum ble arrangert i 1987. Siden den gang har konferansen blitt avholdt hvert andre år – og Diabetesforum har fra starten av vært en viktig arena for faglig oppdatering for helsepersonell fra hele landet.

Årets konferanse, med tittelen «Diabetes – mange ansikter», er lokalisert til The Qube, Clarion Hotel & Congress Oslo Airport. Programmet er faglig bredt og setter fokus på samarbeidende fagområder og diabetes i nye perspektiver. Slik favner konferansen både diabetes hos barn, ungdom, unge voksne, eldre og diabetes hos etniske minoriteter.

I løpet av to innholdsrike dager tar vi for oss en rekke spennende tema i plenum – i tillegg til åtte fagseminarer og 13 parallelle seminarer. Med Helsedirektoratet som medarrangør, vil også Nasjonal faglig retningslinje for diabetes og Nasjonal diabetesplan vies stor oppmerksomhet på årets forum.

Vårt mål med konferansen er å sikre faglig oppdatering innen diabetes. God diabetesomsorg er avhengig av tverrfaglig samarbeid. Det nasjonale Diabetesforum favner alle faggrupper innen helsetjenesten – og er derfor møteplassen fremfor noen.

Vel møtt til to lærerike og inspirerende dager på nasjonalt Diabetesforum 2017.

Med vennlig hilsen

Knut Dahl-Jørgensen

Professor dr.med.

Leder av nasjonalt Diabetesforum

HELSEDIREKTORATET MEDARRANGØR PÅ ÅRETS FORUM

Ny Nasjonal faglig retningslinje for diabetes ble publisert 15. september 2016. Retningslinjen er utviklet i tett samarbeid med fagmiljøer og Diabetesforbundet – som også vil være viktige i arbeidet med å gjøre retningslinjen kjent.

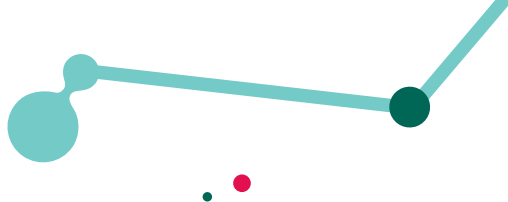
Sentralt i diabetesarbeidet – og i retningslinjen – står tidlig intervensjon, forebygging hos grupper med høy risiko og god kommunikasjon mellom lege/helsepersonell og pasient.

- Helsetjenesten skal vurdere å sette inn tiltak hos pasienter med høy risiko, også veiledning om levevaner.
- For å forebygge komplikasjoner må alle elementene i god diabetesbehandling inkluderes.
- En mest mulig sømløs tjeneste for pasientene krever samhandling, tverrfaglige team og gode rutiner for henvisning.

Implementeringen av retningslinjen skjer allerede gjennom konferanser, seminarer og møter. Det er planlagt undervisningsmateriell og e-læring, og det vil bli laget både en kortversjon/brukerversjon og en veileder for egenbehandling.

Det er utviklet en egen retningslinje for svangerskapsdiabetes.

PROGRAM- INFORMASJON

GODKJENNINGER

Nasjonalt Diabetesforum er godkjent av Den norske legeforening for spesialitetene allmennmedisin, pediatri, indremedisin og geriatri.

Allmennedisin:

Godkjennes med 17 poeng som emne / klinisk emnekurs i diabetes til videre- og etterutdanningen.

Barnesykdommer:

Godkjennes med 14 timer som valgfritt kurs for leger i spesialisering og for spesialistenes etterutdanning.

Indremedisin:

Godkjennes med 17 timer som valgfritt kurs for leger i spesialisering og spesialistenes etterutdanning.

Geriatri:

Godkjennes med 15 timer som valgfritt kurs for leger i spesialisering og for spesialistenes etterutdanning.

Sykepleie:

Kurset er godkjent av NSF som meritterende med totalt 17 timer. Dette kan brukes i henhold til kurstimekravet i NSFs godkjenningsordning for klinisk spesialist i sykepleie/spesialsykepleie.

Psykologer:

Kurset er godkjent med 17 poeng som vedlikeholdsaktivitet.

Bioingeniører:

Kurset er godkjent av NITO Bioingeniør-

faglig institutt med 17,5 timer i spesialistgodkjenning for bioingeniører / program for etterutdanning.

Fagforbundet:

Kurset er godkjent som tellende i program for klinisk fagstige for hjelpepleiere, omsorgsarbeidere, helsefagarbeidere, sykepleiere samt øvrige helsefaglige personellgrupper, med 17 timer.

Autoriserte Helsesekretærer i Delta:

Kurset er godkjent av Norsk helsesekretærforbund i Delta med 17 timer for autoriserte helsesekretærer.

Helsefagarbeidere i Delta:

Kurset er godkjent av yrkesorganisasjonen Helsefagarbeidere i Delta, som et ledd i kompetansebevis for hjelpepleiere, helsefagarbeidere og omsorgsarbeidere.

Farmasøyter medlem av Norges Farmaceutiske Forening (NFF):

Deltagelse på Diabetesforum 2017 kvalifiserer for 14 FEVU-poeng.

Fotterapeutforbundet:

Kurset er godkjent som faglig oppdatering for autoriserte fotterapeuter med 17 poeng totalt.

NEFF, Norsk Ernæringsfaglig Forening:

Godkjent med 10 timer som et ledd i kompetansebevis.

Norsk Fysioterapeutforbund:

Kurset kan gi uttelling på 17 timer ved fornying av spesialitet MNFF etter individuell søknad.

PRAKTISKE OPPLYSNINGER

Priser

Medlemmer: Kr 3900,-

Ikke medlemmer: Kr 4500,-

Earlybird for medlemmer: Kr 3600,-

Studenter: Kr 2000,-

Tillegg for påmelding etter 15. mars: Kr 500,-

Festmiddag: Kr 500,-

Påmelding

Du melder deg på konferansen ved å gå inn på vår nettside www.diabetes.no/forum2017

Påmeldingsfrist 15. mars

Jubileumsmiddag

Onsdag kveld inviterer vi til jubileumsmiddag for å feire at det er 30 år siden det aller første nasjonale Diabetesforum ble avholdt i 1987. Dette er en unik mulighet til å møte kolleger og bygge nettverk innen helsesektoren. Egenandelen for middagen er 500,- og inkluderer treretters middag med drikke.

Vi ser fram til en hyggelig aften med god mat, drikke og underholdning.

Velkommen!

PROGRAM ONSDAG 26. APRIL

Møteleder: Bjørnar Allgot

09.00–10.00 Registrering

10.00–12.00 FAGSEMINAR

FS1 Fagseminar/emnekurs for leger i allmennpraksis og spesialist i indremedisin, pediatri og geriatri

Ansvarlige: Allmennlege Ole Strand og overlege Tor Claudi

10.00–10.30 Diagnostikk av diabetes. HbA1c, hvordan skal vi bruke den i hverdagen? Feilkilder og kritisk differanse v/Jens Petter Berg

10.30–11.00 Diabetes i allmennpraksis. Hva kan vi lære av en praksisregistrering? v/Gunnar Mouland

11.00–11.30 Nye retningslinjer for svangerskapsdiabetes. Hvorfor ble det så vanskelig? v/Anne Karen Jenum

11.30–12.00 Den vanlige og den vanskelige pasienten. Kasuistikker v/Ole Strand, Gunnar Mouland, Tor Claudi

FS2 Fagseminar for sykepleiere

Ansvarlige: Sykepleierne Karin Pleym og Linda Holten Riste

10.00 Velkommen v/Linda Riste Holten og Karin Pleym

10.05–10.40 Sårbehandling ved egen sykepleieklinikk – et positivt tilskudd til det kommunale tilbudet v/Rita Bügelmeier og Birthe Sæle Håland, Helsehuset Stavanger, sykepleieklinikken

10.40–11.15 Diabetes og tannhelse v/Eline Juel Bjørkvik, tannpleier Buskerud fylkeskommune

11.15–12.00 Bruk av CGM i behandlingen av type 1 diabetes – utfordringer og muligheter v/Beate Sørgård, diabetessykepleier Vestre Viken HF Bærum sykehus

FS3 Fagseminar for kliniske ernæringsfysiologer

Ansvarlig: Klinisk ernæringsfysiolog Mathilde Enger

10.00–11.00 Når emosjonell bagasje og tidligere erfaringer er barrierer for livsstilsendring v/Ingrid S. Følling, PhD-stipendiat ved Høgskolen i Nord-Trøndelag og institutt for samfunnsmedisin, NTNU

11.00–12.00 Ernæringsbehandling av kronisk nyresvikt som komplikasjon til diabetes v/Ragnhild Haaland, klinisk ernæringsfysiolog

FS4 Fagseminar for helsesekretærer og helsefagarbeidere

Ansvarlige: Spesialhjelpepleier Liv Krossøy

10.00–12.00 Diabetesomsorg i kommunehelsetjenesten – hva, hvem og hvordan? Diabetes og behandlingsrutiner, praktiske ferdigheter og pårørendes rolle i omsorgen v/Bente Elisabeth Bendixen, diabetessykepleier

FS5 Fagseminar for bioingeniører

Ansvarlig: Bioingeniør Karianne Fjeld Løvaas

Tema: Nyrefunksjon – U-AKR og eGFR

Velkommen v/Karianne Fjeld Løvaas, bioingeniør/seksjonsleder

10.10–11.10 Nyresykdom ved diabetes – laboratorieprøver for kontroll av nyrefunksjon (U-AKR og eGFR) v/Kristin Moberg Aakre, overlege, PhD

11.10–11.35 Analysekvaliteten på U-AKR og S-kreatinin (eGFR) v/Gunn B.B. Kristensen, bioingeniør, PhD/leder

11.35–12.00 Analyse av U-albumin og U-albumin/kreatinin-ratio: En sammenlignende undersøkelse av kontrollmateriale v/Berit Riksheim, bioingeniør, cand.san./avdelingsingeniør

FS6 Fagseminar for psykologer og psykiatere

Ansvarlig: Psykolog Jon Haug

10.00–12.00 Psykologiske utfordringer ved diabetes type 1 og type 2 – likheter og ulikheter ved de to tilstandene. Interaktivt seminar med to brukere: Erlend Gjevre og Kari Kristiansen Ledes av Jon Haug, spesialist i klinisk psykologi, dr. philos

FS7 Fagseminar for apotekansatte

Ansvarlige: Farmasøyt Janne Smedberg

10:00–10:50 Diabetesrisikotesting i apotek v/Aslaug Johanne Risøy, farmasøyt, PhD-kandidat

10:50–11:00 Pause

11:00–11:30 Diabetiske fotsår, forebygging og oppfølging v/Ove Thorsø, fotterapeut

11:30–12:00 Blodsuktermåling, verdt å vite v/Tilla L. Landbakk, diabetessykepleier

FS8 Fagseminar om føtter

Ansvarlig: Fotterapeut Edel Olstad

10.00–10.40 Biomekanisk tilbud til diabetesfoten v/Henriette Aanesen, fotterapeut

10.40–11.20 Ortopediingeniørens tilbud til diabetesfoten v/Karl Martin Abelseth, ortopediingeniør

11.20–12.00 Fotterapeutens rolle ved Diabetesfotteamet, Hudavdelingen på Førde Sentralsjukehus
v/Øystein Vatn, overlege ved Hudavd. Helse Førde

12.00 Generalforsamling for Interessegruppen for Fotterapeuter med Diabeteskompetanse (IFID)

12.00–13.00 Lunsj og nettverksbygging

13.00–13.40 Åpning

13.00 Musikalsk innslag v/Medisinsk paradeorkester

13.15 Åpningsinnlegg + praktisk informasjon v/Knut Dahl-Jørgensen og Nina Skille

13.25 Åpningsinnlegg v/Helse- og omsorgsminister Bent Høie

13.40–15.00 Diabetes – mange ansikter

Møteleder: Kåre I. Birkeland

To ansikter: Vilde Olsson (type 1) og Sven Grotdal (type 2)

Diabetes hos etniske minoriteter – spesielle hensyn i diagnostikk og behandling? v/Cecilie Wium

Diabetes hos små barn – ikke bare type 1 diabetes v/Pål Njølstad

Ungdom / unge voksne v/Torild Skriverhaug

Eldreølgen – utfordringer for diabetesomsorgen v/Siri Rostoft

15.00–15.20 Pause

15.20–16.20 Komplikasjoner vi sjelden prater om

Møteleder: Trond G. Jenssen

Diabetespasienten med nedsatt nyrefunksjon v/Trond G. Jenssen

Søvnforstyrrelse og søvnapné v/Ragnar Rabe, Østerås legesenter

Autonom nevropati i hjerte og abdomen v/Eirik Søfteland

Bindevevskomplikasjoner v/Tore Julsrud Berg

16.20–16.50 Diabetes og spiseforstyrrelser

Møteleder: Jan Haug, spesialist i klinisk psykologi, dr. philos

Spiseforstyrrelser ved diabetes, beskrive – forstå – behandle v/Finn Skårderud, professor, psykiater og administrerende direktør ved Villa Sult

16.50–17.10 Pause – vi forflytter oss til parallellene

17.10–18.40 PARALLELLE SEMINARER

PS1

Praktiske behandlingsretningslinjer for diabetes type 2

Ansvarlig: Kåre I. Birkeland, Tor Claudi

Medikamentell blodsukkersenkende behandling – hva sier nasjonale behandlingsretningslinjer?

v/Kåre I. Birkeland, professor

Hvordan behandles T2D i Norge? v/Tor Claudi, overlege

To pasientkasuistikker v/Kåre Birkeland og Tor Claudi

PS2

Grunnkurs i diabetes type 1 og type 2

Ansvarlig: Kristian Furusest, allmennlege

Utbredelse, komplikasjoner og behandling v/Kristian Furusest, allmennlege

Mål: Gi deltakerne noe de kan bruke i behandlingen – uansett hvilket nivå de jobber på.

PS3

Praktiske ferdigheter

Ansvarlig: Kristi Litlabø Bunes, Stord Sykehus

Fem poster der deltakerne får innføring i praktiske ferdigheter:

1. **Noklus diabetesjournal i sykehus** v/Anne Jorunn Herre, diabetessykeleier
2. **Injeksjonsteknikk** v/Ingvild Hernar, diabetessykeleier
3. **Insulinpumpebehandling** v/Liv Veronika Lea, diabetessykeleier
4. **Kontinuerlig glukosemåling – veiledning og bruk av data** v/Kirsten Schulz, diabetessykeleier
5. a) **Den årlige fotundersøkelsen** v/Anita Skafjeld, diabetessykeleier
5. b) **Demonstrasjon av enkle filtavlastninger til forebygging og behandling av akutte sår på diabetesfoten** v/Ove Thorsø, fotterapeut

PS4

Diabetes og psykisk helse: Helsepsykologi

Ansvarlig: Jon Haug, spesialist i klinisk psykologi, dr.philos

«Diamanten» – en modell for mestring av kronisk sykdom v/Elin Fjerstad, psykologspesialist ved Enhet for psykiske helsetjenester i somatikken, Diakonhjemmet sykehus

PS 5

Mat og insulin ved diabetes type 1

Ansvarlig: Kari Saxegaard og Severina Haugvik, kliniske ernæringsfysiologer

Mat og insulin ved diabetes type 1 – presentasjon av ny app og undervisningsmaterieil for opplæring i karbohydratvurdering

Foredrag/workshop

PS6

Fysisk aktivitet/trening og diabetes type 1

Ansvarlig: Hans Jacob Bangstad, professor dr.med., og Kirsti Bjerkan, klinisk ernæringsfysiolog og treningspedagog

Diabetes og ulike treningsformer v/Peter Adolfsson

En idrettsmann. Hvor langt kan man komme med diabetes type 1? v/Robin Bryntesson

19.00–19.45 Generalforsamling

20.30 Festmiddag

TORS DAG 27. APRIL

Møteleder: Nina Skille

09.00–10.00 Forbedringsarbeid

Ansvarlig: Jon Haug, Knut Dahl-Jørgensen

Hvordan Sverige ble best på diabetesbehandling hos barn og unge v/Lena Hanberger

Hva får mennesker til å endre atferd – endringsfokustert rådgivning v/Ane Wilhelmsen Langeland, psykolog, PhD

Behandlingsretningslinjene v/Helsedirektoratet – implementering og erfaringer så langt v/Ingvild Felling Meyer, seniorrådgiver

10.00–11.00 Diabetesteamet – behandlernes ulike ansikter og roller

Ansvarlig: Jon Haug

Paneldebatt med to brukere v/Erlend Gjevre og Kari Kristiansen, Tor Claudi, Ane Wilhelmsen Langeland, Tilla L. Landbakk, Anne-Marie Aas og Ragnar Rabe

11.00–11.20 High & Low med Robin Bryntesson

Robin Bryntesson er en av Sveriges beste skiløpere – og en av svært få eliteløpere med diabetes

11.20–11.40 Pause

11.40–12.30 Diabetes akkurat nå

Møteleder: Knut Dahl-Jørgensen

Nasjonalt diabetesplan v/Bjørnar Allgot og Ingvild Felling Meyer

Kontinuerlig- og «flash»-måling av vevsglukose – et gjennombrudd for insulinbehandlingen? v/Peter Adolfsson

12.30–13.30 Lunsj og nettverksbygging

13.30–15.00 Parallelle seminarer

PS 7

Kosthold og diabetes type 2

Ansvarlig: Anne-Marie Aas, klinisk ernæringsfysiolog

Hva er nytt om kosten og vektreduksjon i de nye behandlingsretningslinjene?

v/Anne-Marie Aas, klinisk ernæringsfysiolog, og Jøran Hjelmæsæth, Sykehuset i Vestfold og UIO

PS 8

Diabetes hos eldre: på sykehjem og i hjemmesykepleie

Ansvarlig: Tore Julsrud Berg, overlege, dr.med.

Diabetes hos eldre v/Tore Julsrud Berg

Diabetes i hjemmesykepleien v/Johannes Haltbakk, førsteamanuensis, PhD

Diabetes i sykehjem v/Geir Hølleland, overlege

PS 9

Diabetes og psykisk helse: Fenomenet motivasjon

Ansvarlig: Jon Haug, spesialist i klinisk psykologi, dr.philos.

Interaktiv workshop:

Teoretisk diskusjon om motivasjon – og Diabetesforbundets konkrete erfaringer med motivasjonsgrupper

PS 10

Diabetes og hjerte- og karsykdom

Ansvarlig: Lars Gullestad, professor

Nye retningslinjer for forebygging og behandling av hjertesykdom ved diabetes mellitus:

a) Nye retningslinjer for behandling av DM v/John Cooper

b) Forebygging og risikovurdering hos pasienter med diabetes? v/Tor Ole Klemsdal

SGLT2 hemmere ved T2DM – et paradigmeskifte? v/Serena Tonstad

Revaskularisering av pasienter med diabetes mellitus og koronarsykdom. Kirurgi vs PCI.

Hva mener pasientene? v/Lars Gullestad, Kåre I. Birkeland og en pasient

PS 11

Tekniske hjelpemidler

Ansvarlig: Karin Pleym og Linda Holten Riste, diabetessykepleiere

CGM – erfaringer fra barneavdeling v/Anne Karin Måløy, OUS

Kliniske erfaringer med bruk av insulinpumpe med CGM til voksne – suksessfaktorer v/overlege

Solveig Sæta og diabetessykepleier Kirsten Schultz, Ringerike sykehus

Appen Gravid+ v/Iren Borgen, jordmør

Appen Styrk v/Kristin Øygard, Diabetesforbundet

PS 12

Diabetes hos minoriteter

Ansvarlig: Shaista Ayub, spesialrådgiver Diabetesforbundet

Møteleder: Victoria Telle Hjellset

Kobling av helseregistre – nytt om diabetesforekomst og behandling v/Hanne Løvdal Gulseth, OUS og Folkehelseinstituttet

Diabetesbehandling for etniske minoriteter. Muligheter og utfordringer v/Anh Thi Tran, Stovner legesenter og UiO

Piktogrammer som kommunikasjon v/Walaa Abuelmagd, UiO

PS 13

Treatment of diabetes type 1 – future prospects and challenges

Ansvarlig: Lars Krogvold

Artificial pancreas v/Roman Hovorka, University of Cambridge

15.00–16.30 Nytt fra forskningen

Møteleder: Knut Dahl-Jørgensen

What is new in the artificial pancreas research and its clinical practice adoption?

v/Roman Hovorka, University of Cambridge

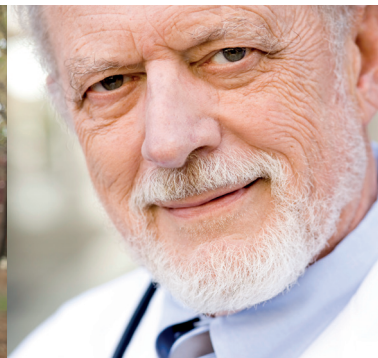
Øker diabetes i Norge lenger? v/Hanne L. Gulseth, Endokrinologisk avdeling, OUS, og Folkehelseinstituttet

Hvorfor nedsetter fedmeoperasjon diabetes risiko og forekomst? Og: Indikasjon for utredning av overvektige med diabetes i dag? v/Jøran Hjelmæsæth, Sykehuset i Vestfold og UIO

Hva kan vi lære av de siste års store diabetesstudier? v/Kåre I. Birkeland, professor

16.30–16.40 Avslutning

v/Knut Dahl-Jørgensen, professor og leder av nasjonalt Diabetesforum

Hold deg oppdatert på diabetes

Jobber du med diabetespasienter? Vil du møte andre som jobber på feltet? Som medlem i Diabetesforbundet får du nyttig og nødvendig faglig oppdatering.

Gjennom medlemskapet bidrar du i tillegg til å støtte diabetesforskning

SOM MEDLEM I DIABETESFORBUNDET FÅR DU:

- Medlemsbladet Diabetes i posten seks ganger i året
- Fagbladet Diabetesforum, som er rettet spesielt mot helsepersonell, fire ganger i året
- Rabatt på deltakeravgiften til både nasjonalt Diabetesforum og fylkesvise Diabetesforum
- Gode medlemsfordeler (se diabetes.no)

Meld deg inn:
Send sms
med «diabetes»
til 1960 eller
se diabetes.no

Pris:
450,-

diabetesforbundet